

Instrumentul anti-coerciție al Uniunii Europene în conflictele comerciale (procedura)

Președintele francez, Emmanuel Macron, va cere 'activarea instrumentului anti-coerciție' al Uniunii Europene dacă amenințările cu tarife vamale suplimentare formulate de Donald Trump vor fi puse în aplicare, au anunțat, la 18 ianuarie, surse din anturajul lui, conform AFP.

La rândul său, președintele Consiliului European, Antonio Costa, a declarat la 18 ianuarie, între altele, ca tarifele anunțate de Donald Trump ar submina relațiile transatlantice și sunt incompatibile cu acordul comercial UE-SUA, conform consilium.europa.eu/.

Propunerea președintelui Macron vine în contextul în care, la 17 ianuarie, Donald Trump a amenințat mai multe țări europene - Danemarca, Norvegia, Suedia, Franța, Germania, Regatul Unit, Țările de Jos și Finlanda - ca le va impune tarife vamale suplimentare până când nu va fi încheiat 'un acord pentru vânzarea completa și integrală a Groenlandei'. Aceasta suprataxa, de 10%, ar urma să devină efectivă din 1 februarie și ar putea ajunge la 25% la 1 iunie 2026, a declarat Trump.

*** Instrumentul anti-coerciție

Instrumentul anti-coerciție a fost instituit la nivelul UE în 2023, prin Regulamentul (CE) nr. 2023/2675, cu scopul de a combate prin negociere așa-numitul șantaj comercial. Acest instrument nu a fost niciodată aplicat până în prezent, scriu site-urile europarl.europa.eu/ și trade.ec.europa.eu/.

Regulamentul privind protecția Uniunii și a statelor sale membre împotriva constrângerilor economice sau Instrumentul de combatere a acțiunilor coercitive stabilește un cadru pentru acțiunea UE în cazurile de constrângere economică îndreptate împotriva Uniunii sau a unui stat membru.

'Constrângerea economică' se referă la o situație în care o țară terță încearcă să exercite presiuni asupra Uniunii Europene sau a unui stat membru, pentru a face o anumită alegere prin aplicarea sau amenințarea de a aplica măsuri care afectează comerțul sau investițiile. Regulamentul anti-coerciție prevede ca astfel de practici interferează în mod nejustificat cu opțiunile suverane legitime ale Uniunii Europene și ale statelor sale membre. Dacă o măsură a unei țări terțe îndeplinește aceste condiții, se va stabili de la caz la caz, conform Regulamentului.

Instrumentul anti-coerciție a fost adoptat de UE în 2023 și în contextul coerciției Chinei asupra Lituaniei. China a impus Lituaniei o serie de restricții comerciale, după ce aceasta din urmă a anunțat că își va îmbunătăți legăturile comerciale cu Taiwanul în iunie 2021. La câteva luni după acest anunț, companiile lituaniene au raportat dificultăți în reînnoirea sau încheierea de contracte cu firmele chineze. Totodată, ele au întâmpinat dificultăți cu transporturi care nu au fost autorizate sau nu au primit documentele vamale. Parlamentul a denunțat coerciția economică a Chinei asupra Lituaniei în mai multe rezoluții, se mai arată pe europarl.europa.eu/.

Obiectivul general al instrumentului anti-coerciție este de a acționa ca un factor de descurajare, iar ca ultima soluție, ar putea fi utilizat pentru a lansa contramăsuri împotriva unei țări din afara UE, incluzând o gamă largă de restricții legate de comerț, investiții și finanțare.

Sesizările pot fi adresate Comisiei de către statele membre, de sindicate, Parlamentul European sau persoane fizice și juridice etc, dacă o țară terță aplică sau amenință să aplice măsuri care afectează comerțul sau investițiile și care constituie constrângeri economice, conform Regulamentului (

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302675).

UE poate, de asemenea, apela la instrumentele de negociere oferite de Organizația Mondială a Comerțului, Uniunea fiind membra a acestei organizații. Cu toate acestea, procedurile pot dura foarte mult timp și nu se aplica tuturor încălcarilor, scrie site-ul europarl.europa.eu/.

***** Pașii urmați în vederea constatarii și aplicării de masuri în cadrul Instrumentului anti-coerțiție**

Instrumentul anti-coerțiție, intrat în vigoare în decembrie 2023 și instituit prin Regulamentul (CE) nr. 2023/2675, este pus în aplicare de către Comisie și Consiliu, urmându-se o serie de pași:

* Comisia Europeană este cea care poate examina măsurile unor țări terțe, persoane sau grupuri, din proprie inițiativă sau pe baza unei cereri justificate în mod corespunzător, pentru a vedea dacă se îndeplinesc condițiile de aplicare a descurajării constrângerii sau de a răspunde acesteia. Orice actor afectat de o potențială constrângere poate transmite Comisiei informații privind incidentele de constrângere economică sau o cerere justificată în mod corespunzător de examinare a unei măsuri luate de o țară terță, în acest caz. Comisia este obligată să acționeze rapid și ar trebui să finalizeze examinarea cât mai curând posibil, de obicei în termen de patru luni, notează policy.trade.ec.europa.eu/.

* În urma unei propuneri oficiale din partea Comisiei, Consiliul stabilește existența coerțiției economice prin intermediul unui act de punere în aplicare. Actele de punere în aplicare se adoptă de Consiliu cu majoritate calificată. Consiliul are la dispoziție 8 săptămâni pentru a finaliza această etapă. Odată ce a fost constatată existența coerțiției, Comisia solicită țărilor terțe care aplică coerțiția să înceteze această acțiune.

* Comisia va iniția apoi, în numele UE, consultări cu țara terță care aplică constrângerile, în vederea soluționării problemei, cu condiția ca țara terță să acționeze cu bună-credință. UE va explora căi diplomatice, cum ar fi negocierile directe, medierile, arbitrajul etc.

* Dacă aceste eforturi de negociere nu dau roade, Comisia poate adopta, în ultima instanță, măsuri de răspuns ale UE pentru a contracara constrângerea, cu scopul de a determina țara terță să înceteze exercitarea acesteia.

* Tipurile de măsuri pe care le poate lua Comisia includ: restricții privind accesul la piața UE și alte dezavantaje economice pentru țara terță în cauză.

* Comisia pune capăt măsurilor de răspuns ale Uniunii de îndată ce acestea nu mai sunt necesare. Uniunea poate de asemenea decide să solicite repararea prejudiciului cauzat de constrângerea economică, în conformitate cu dreptul internațional public.